

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 2nd Semester Examination, 2022

SANACOR04T-SANSKRIT (CC4)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

(Marks: 20)

1. अधोलिखित कश्चिदेकः समाधेयः — 10×1 = 10
 (क) ज्ञानस्य स्वरूपं तथा तस्य अर्जनसाधनानि भगवद्गीतामाश्रित्य विचार्यन्ताम्।
 (ख) अष्टधा प्रकृतिः का ? विशदी क्रियताम्।
2. अधोविन्यस्तेषु पञ्च प्रश्नाः संस्कृतेन देवनागर्या च समाधेयाः — 2×5 = 10
 (क) तमोगुणे वृद्धिं प्राप्ते सति किं भवति ?
 (ख) "ऋषिभिः बहुधा गीतं छन्दोभिर्विविधैः पृथक्" — अत्र श्लोके ऋषिभिः किं गीतमिति प्रोक्तम् ?
 (ग) किं तावत् सत्त्वगुणस्वरूपम् ?
 (घ) कः योगारूढः उच्यते ?
 (ङ) इन्द्रियेभ्यः परं किम् ? कथं तस्य परत्वम् ?
 (च) जीवः कथं विषयान् उपसेवते ?
 (छ) "मनो दुर्निग्रहं चलम्" — कथं मनसः दुर्निग्रहत्वं चलत्वं च सिध्यति ?
 (ज) मनः कानि इन्द्रियाणि आश्रित्य विषयानुपसेवते ?

SECTION-B

(Marks: 25)

3. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः समाधेयः — 10×1 = 10
 (क) श्रीमद्भगवद्गीतामाश्रित्य मनसः स्वरूपं पर्यालोच्यताम्।
 (ख) श्रीमद्भगवद्गीतामनुसृत्य योगस्य स्वरूपमुच्यताम्। निष्कामेण कर्मणा किं लभ्यते ?

4. अधोलिखितेषु श्लोकेषु त्रयाणां संस्कृतेन देवनागर्यालिप्या च व्याख्या कार्या – 5×3 = 15
- (क) इन्द्रियाणां हि चरतां यन्मनोऽनुविधीयते।
तदस्य हरति प्रज्ञां वायुर्नावमिवाम्भसि ॥
- (ख) चञ्चलं हि मनः कृष्ण प्रमाथि बलवद्दृढम्।
तस्याह निग्रहं मन्ये वायोरिव सुदुष्करम् ॥
- (ग) श्रद्धावाँल्लभते ज्ञानं तत्परः संयतेन्द्रियः।
ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिमचिरेणाधिगच्छति ॥
- (घ) तत्रैव सति कर्तारमात्मानं केवलं तु यः।
पश्यत्यकृतबुद्धित्वान्न स पश्यति दुर्मतिः ॥
- (ङ) रागद्वेषवियुक्तैस्तु विषयानिन्द्रियैश्चरन्।
आत्मवश्यैर्विधेयात्मा प्रसादमधिगच्छति ॥

SECTION-C

(Marks: 5)

5. अधोलिखितेषु एकं विषयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च टीका लेख्याः 5×1 = 5
- (i) पार्थः ; (ii) कर्मफलम् ; (iii) इन्द्रियाणि ।

N.B. : Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.

—X—